

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs V. Vtrum in Angelo sit sola intellectiua cognitio. artic. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

lectum agentem, cum intelligat, perfectiorque multo sit rebus omnibus intelligentibus creatis. Multa ergo, quae in rebus inferioribus, spectata eorum natura particulari sunt perfectiones, in rebus superioribus essent imperfectiones. Sic sensus, qui comparatione animalium sunt perfectiones, comparatione Angelorum essent imperfectiones. Quod idem dicendum est de intellectu agente comparatione hominum & Angelorum.

Ad secundum. Ad secundum concessio antecedente, neganda est consequentia. Anima namque nostra suapte natura apta est accipere species à rebus. Vnde ex eo, quod supernaturaliter per accidens illi infundantur, vel species eiusdem rationis cum illis, quas per seipsam poterat comparare, ut Adamo infusa sunt, vel aliae alterius rationis, quales sunt, quas anima Christi accepit, non propterea denegari illi debuit intellectus agens: liquidem illi suapte natura debetur. Cum vero Angelus ex se aptus non sit accipere vllas species à rebus, sed solum à Deo per infusionem, tribui illi non debuit intellectus agens ab autore natura, nec infusio, qua illis in instanti creationis Deus species infudit, dicitur proprie praeventio, quemadmodum dicitur infusio specierum, quae Adamo facta fuit, quippe cum Angelus successu temporis non poterit, vel illas, vel alias similes comparare per seipsum, ut poterat Adamus.

Species intelligibiles non ita Adamo infusa ut Angelo. Ad tertium.

Omnipotencia passiva naturalis respondere actum quomodo intelligentium.

Notitia vis in Angelis qua.

ARTICVLVS V.

Virum in Angelis sit sola intellectiva cognitio.

CONCLUSIO est. In Angelo non est alia cognitio, quam intellectiva. Probat, ex potentis cognoscentibus, solus intellectus non residet in organo corporeo: vites vero omnes sentientes tam internae, quam externae in organo corporeo sedem habent. **F**ed in Angelis non est corpus: ergo est sola intellectiva cognitio, quam comitatur voluntas, quae est etiam in Angelo, & vtramque consequitur vis ad mouendum, siue in Angelo distincta sit ab intellectu & voluntate, siue non, ut hoc loco innuit D. Thom.

Illud tamen animaduertendum est, si dicamus in Angelo vim ad mouendum distinctam non esse à voluntate, potentiam ipsam voluntatis non esse id, quod immediatè efficit motum, vel substantia Angelis, vel rei externae, quam Angelus moueat: sed id

Molina in D. Thom.

A quod immediatè efficit motum. **I**se impulsus quo Angelus suam substantiam impellit, aut rem externam: mediante autem actu voluntatis, non quocumque, sed qua efficaciter vult se impellere, aut rem externam sibi coniunctam, efficit immediatè impulsus illum, tamquam principio quo instrumentali talis impulsus immediatè effectiuo. Cum verò actus ille finitus sit, ac liber, efficere non potest infinitum impulsus, sed certum & limitatum. Præterea, infra maximum quem potest efficere, efficit maiorem vel minorem, prout voluntas Angeli elicerit actus, quo tantum vel tantum velit impellere, aut suam substantiam, aut rem externam.

B Confirmari potest conclusio huius articuli, quoniam sicut ea animalia, quae sunt infra hominem, pollent solum viribus sensitiuis, homo verò, qui medijs est inter cetera animalia & Angelos, vires habet sentientes & potentiam ad intelligendum, verum hanc secundum alteram tantum sui partem, nempe secundum animam: sic quoque concedens erat, ut natura homine superior, qualis est Angelica, sola potentia ad intelligendum ornaretur, essetque secundum se totam intellectualis. Quia verò Angeli secundum se totos intellectuales sunt, appellari confueverunt, tum intellectus, tum etiam mentes, id est, res merè intellectuales.

QVÆSTIO LV.

De medio cognitionis Angelica.

ARTICVLVS I.

Virum Angeli cognoscant omnia per suam substantiam.

DISSEMIT tota hac quaestione de medio, quod ita Angelo est ratio cognoscendi res, ut cum intellectu concurrat ad cognitionem tamquam species intelligibilis, siue sit vera species, siue non, sed instar illius concurrat. Atque hoc primo articulo quaerit, an quemadmodum Deus cuncta, quae cognoscit per suam essentiam concurrentem instar speciei intelligibilis cognoscit: sic quoque Angelus cuncta, quae cognoscit, cognoscat per suam substantiam simili modo concurrentem, ita ut in Angelo nulla alia intelligibilis species necessaria sit, ut quaecumque obiecta cognoscat.

Sensus quaestiois.

Angeli non omnia per suam substantiam cognoscere.

E Conclusio est. Angeli non omnia cognoscunt per suam substantiam, sed ad id indigent aliquibus speciebus, quibus perficiantur. Hanc probat primò in argumento, sed contra autoritate Dionysij 4. cap. de diuinis nominibus, ubi ait: *Angeli illuminantur rationibus rerum*, id est, similitudinibus & speciebus eorum, quae cognoscunt, quò sit, ut non cognoscant omnia per suam substantiam, sed per species. In translatione Perionij locus ille Dionysij habet in hunc modum. *Vi mentes prestantissimo modo intelligunt, eorum que sunt rationes discerni diuina sibi accommodata illustratione.* Porro illustratio diuina, ut Angeli res cognoscant naturaliter, non est alia, quam infusio specierum quibus eas percipiant.

Secundò eam probat, quoniam licet id, quo intellectus, tamquam specie intelligibili, aut eius locum habenti intelligit, comparatur ad actum intelligendi tamquam principium efficiens, quod vni cum intellectu producit intellectionem: ad intellectum

B b b

lectum